

Simpozij Mediji i zdravlje – Duh/g vremena

Simpozij Mediji i zdravlje je zamišljen kao vodeće mjesto za susret i predstavljanje gorućih tema u zdravstvu te otvorene rasprave o budućnosti zdravstvenog sustava u Hrvatskoj. Simpozij već tradicionalno okuplja glavne dionike u zdravstvu, predstavnike Ministarstva zdravlja, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Hrvatske liječničke komore, Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatske udruge bolničkih liječnika, Koordinacije hrvatske obiteljske medicine, udruge pacijenata, predstavnike farmaceutske industrije te novinare koji prate zdravlje i zdravstvenu politiku.

Na simpoziju Mediji i zdravlje 2016. sudjelovalo je stotinjak zdravstvenih profesionalaca i novinara. Organizirali su ga Hrvatsko novinarsko društvo – Zbor zdravstvenih i medicinskih novinara HND-a – i udruga Difrakcija uz podršku partnera simpozija, Hrvatske glazbene mladeži i Općine Grožnjan te medijsko pokroviteljstvo „Medixa“. Direktori simpozija su doc. dr. sc. Tea Vukušić Rukavina i doc. dr. sc. Ognjen Brborović iz udruge Difrakcija te Selma Mijatović iz Zbora zdravstvenih i medicinskih novinara HND-a.

Prvi dan simpozija bio je posvećen temi „Reforme i promjene u sustavu zdravstva – od ideja do implementacije“, o kojoj su s različitih pozicija govorili Denis Kovačić, dr. med., Ministarstvo zdravlja (MZ), dr. sc. Krešimir Luetić, dr. med., Hrvatska liječnička komora (HLK), Ada Barić Grgurević, dr. med., Hrvatska udruga bolničkih liječnika (HUBOL), Vikica Krolo, dr. med., Koordinacija hrvatske obiteljske medicine (KoHOM), prof. dr. sc. Stjepan Orešković, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (MEF), Dražen Jurković, dr. med., Udruga poslodavaca u zdravstvu (UPUZ) te dr. sc. Dragan Korolija Marinić, dr. med., Odbor za zdravstvo SDP-a.

Može li se dug smanjiti samo reformama

Sve dosadašnje reforme zdravstvenog sustava nisu uspjele riješiti dug koji

U Grožnjanu je od 10. do 12. lipnja 2016. održan simpozij Mediji i zdravlje „Duh/g vremena“. Misija simpozija je jednostavna: unaprijediti komunikaciju između medija i zdravstvene struke, a cilj se definira svake godine ovisno o trenutačnoj situaciji u zdravstvu i širem društvenom okruženju. Teme ovogodišnjeg, 15. po redu simpozija bile su aktualne reforme i promjene koje planira provesti Ministarstvo zdravlja, transparentnost suradnje farmaceutske industrije sa zdravstvenim radnicima i ustanovama te sve teže djelovanje novinara kao pojedinaca ili zaposlenika medijskih kuća u želji da prenesu važne informacije ili komentiraju društvenu zbilju.

Sudionici rasprave na temu transparentnosti prijenosa vrijednosti za troškove edukacije koje proizvođači lijekova plaćaju zdravstvenim djelatnicima i ustanovama bili su MZ, HZZO, HLK, HLZ, HUBOL, KoHOM, HLS, udruge pacijenata (Koalicija udruga u zdravstvu (KUZ), Hrvatska udruga oboljelih od sklerodermije) i novinari koji prate zdravstvo

sustav stvara. Manjak u zdravstvu u ovom trenutku iznosi barem 2,5 milijardi kuna, a može li se dug smanjiti samo reformama u zdravstvu ili je spektar promjena mnogo širi, pokušali su odgovoriti sudionici simpozija čije je 15. izdanje održano pod znakovitim nazivom „Duh/g vremena“.

Iako se pri posljednjoj sanaciji sustava zdravstva u njega usmjerilo 3,5 milijardi kuna, zdravstvo i dalje bilježi gubitke. Tako smatra aktualna zdravstvena administracija, koja je i zaustavila proces sanacije bolnica, najvećih potrošača u sustavu. Pomoćnik ministra zdravlja Denis Kovačić je istaknuo da je postojao pokušaj centraliziranog upravljanja procesima kroz sanaciju bolnica i dodatno uloženi 3,5 milijarde kuna. Zatečeni dug pokazao je da nešto s procesom sanacije nije u redu, ustvrdio je Kovačić. S obzirom na aktualni politički trenutak, evidentno je da politička situacija utječe na provođenje predviđenih reformi, ali su same reforme, kako je istaknuo Kovačić, dobro zamišljene. Prema njegovom mišljenju potrebno je napraviti redizajn naci-

onalnog plana bolnica, srediti stanje lista čekanja te zakonsku regulativu. Donošenje novih zakona o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju planira se za iduću godinu.

Član saborskog Odbora za zdravstvo i pomoćnik ministra zdravlja u bivšoj vladi Dragan Korolija Marinić iznio je da nema nikakve potrebe kretati iz početka kad je u pitanju reformiranje sustava. Osam reformskih mjera koje je zacrtala bivša zdravstvena administracija, prema njegovom mišljenju, trebalo je samo nastaviti. „Nova se administracija, međutim, zapetljala u neke svoje inovativne metode koje nisu dale rezultate. Rezultati rada ovog Ministarstva zdravlja jednaki su rezultatima rada ove Vlade, dakle oni ne postoje. Ukinuti su programi koji su donosili dobrobit pacijentima, a najavljeni su koraci koji su srećom povučeni, kao što je povećanje dopunskog zdravstvenog osiguranja“, izjavio je Korolija Marinić. Ne slaže se da sanacija bolnica nije uspjela. Kako je izjavio, sanaciju treba gledati u četverogodišnjem razdoblju:

prve tri godine bolnice su stvarale dodatne obveze, a prošla godina će ostati zapamćena kao prva godina u kojoj je zdravstveni sustav poslovao pozitivno.

Direktor Udruge poslodavaca u zdravstvu Dražen Jurković, uzroke dugova u zdravstvu vidi u stanju gospodarstva, ali i činjenici da država ne poštuje vlastite zakone kad je zdravstvo u pitanju. „Nama nedostaje 288 tisuća zaposlenih u odnosu na prosječan broj zaposlenih u Europskoj uniji. Kada bismo imali još toliko zaposlenih, imali bismo 3,5 milijarde kuna više u zdravstvu“, upozorio je Jurković.

Nekadašnji zamjenik ministra zdravstva izjavio je da je o sanaciji nezahvalno govoriti jer ispada da je netko neuspješan, a gubi se iz vida činjenica da novac nedostaje jer sustav ne dobiva novac koji mu zakonski pripada. To je, prema Jurkoviću, nepoštivanje zakona od Ministarstva financija i Vlade. Procjene neisplaćenih zakonskih sredstava od 2012. do 2016. iznose 7,8 milijardi kuna. Ako se uzme u obzir da je u istom razdoblju za sanacije sustava utrošeno 6,7 milijardi kuna, ispada da bi zdravstvo da je dobilo sva sredstva koja mu zakonski pripadaju danas imalo više od milijarde kuna viška.

„Nužno je sve što se pokrenulo ne zaustavljati! U protivnom, to bi bilo pogubno i za bolesnike i za liječnike“, poručila je Ada Barić Grgurević iz HUBOL-a, te naglasila da je kadrovski deficit u zdravstvu, pogotovo liječnika, jedan od najvećih problema u sustavu.

Loša medijska slika liječnika i liječničke profesije

„Nadamo se da će procesi koji idu ka poboljšanju zdravstvenog sustava biti nastavljeni“, rekao je Krešimir Luetić iz HLK-a.

Luetić je na simpoziju prvi put prezentirao rezultate istraživanja koje je HLK u svibnju proveo među 1418 liječnika. Čak 95% liječnika smatra da mediji vijesti o njima obrađuju senzacionalistički, a njih 93% smatra da su vijesti o liječničkim pogreškama novinarski neprofesionalno obrađene, pokazuje istraživanje. Devet od deset liječnika smatra da mediji ne

„Nužno je sve što se pokrenulo ne zaustavljati! U protivnom, to bi bilo pogubno i za bolesnike i za liječnike“, poručila je Ada Barić Grgurević iz HUBOL-a, te naglasila da je kadrovski deficit u zdravstvu jedan od najvećih problema u sustavu

štite njihovu privatnost kad je u pitanju objavljivanje imena i prezimena liječnika tijekom istrage, u fazi dok još nije podignuta optužnica, utvrdio je HLK. Rezultati ankete pokazali su da je 89% liječnika zabrinuto medijskom slikom liječnika i liječničke profesije, smatraju da ih mediji u većini slučajeva prikazuju kao sklone korupciji (81%), površne i neodgovorne (59%), kao one koji svoje pacijente gledaju samo kao na brojeve (52%), te nesavjesne (47%) i nestručne (28%). Samo 12% liječnika smatra da ih mediji prikazuju kao stručne, 8% kao profesionalne, 5% kao savjesne, 3% kao posvećene pacijentima i 1% kao poštene. Više od polovice anketiranih (55%) liječnika smatra da mediji ne daju odgovarajući prostor temama iz zdravstva, 82% ispitanika tvrdi da mediji neobjektivno i većinom negativno (88%) izvještavaju o zdravstvu, a 73% liječnika smatra da mediji manje objektivno izvještavaju o zdravstvu nego o drugim temama.

Transparentnost suradnje farmaceutske industrije sa zdravstvenim radnicima

Druga ključna tema simpozija bila je „Javna objava prijenosa vrijednosti – transparentnost suradnje farmaceutske industrije sa zdravstvenim radnicima i zdravstvenim organizacijama“. Riječ je o hrvatskom projektu (istovrsni projekti razvijaju u mnogim zemljama) kojim se želi postići bolje razumijevanje odnosa farmaceutske industrije i zdravstvenih radnika u cilju jačanje povjerenja. Rezultat projekta su javno dostupni podaci o tome na koji način farma-

O temi „Reforme i promjene u sustavu zdravstva – od ideja do implementacije“, sa aspekta obiteljskih liječnika koncesionara govorila je i Vikica Krolo, dr. med., novoizabrana predsjednica Koordinacija hrvatske obiteljske medicine (KoHOM)

ceutske tvrtke podržavaju liječnike u usavršavanju i edukaciji. Naime, javnosti su od kraja lipnja dostupni podaci o iznosima i osnovama prijenosa vrijednosti u Hrvatskoj. Pod pojmom prijenos vrijednosti podrazumijevaju se najčešće troškovi edukacija koje proizvođači lijekova plaćaju liječnicima u vidu troškova putovanja i kotizacija za kongrese i slična događanja, ali i donacije, naknade za usluge predavanja i slično.

„Prijenos vrijednosti – Izazovi transparentnosti farmaceutske industrije“ bio je naziv predavanja mr. pharm. Sanija Pogorilića, predstavnika inovativnih proizvođača lijekova i čelnika Inovativne farmaceutske inicijative (IF!). Nakon predavanja uslijedila je panel rasprava koju je moderirao Krešimir Macan (Manjgura). Sudionici panela bili su MZ, HZZO, HLK, HLZ, HUBOL, KoHOM, HLS, udruge pacijenata (Koalicija udruge u zdravstvu (KUZ), Hrvatska udruge oboljelih od sklerodermije) i novinari koji prate zdravstvo.

Drugi dan simpozija nastavljen je temom o kriznom komuniciranju te radionicama za sudionike na temu „Kada mediji moraju objaviti demant“ i „Kako napisati demant“, koje je održala odvjetnica Vesna Alaburić. Zbog sve češće diskriminacije, prijetnji, ucjena i tužbi protiv novinara, predstavljen je i Centar za zaštitu slobode izražavanja HND-a, koji okuplja najuglednije hrvatske pravnike, a novinarima omogućava besplatnu pravnu pomoć.

doc. dr. sc. Tea Vukušić Rukavina,
dr. med.

Barbara Čalušić